

ב"ה

לוח יום-יומי הלכה למעשה

עם פרטי ההלכות והמנהגים
לחג השבועות תשע"ה

יו"ל על ידי בד"צ דק"ק קראון הייטס
כאן צוה ה' את הברכה

בד"צ דק"ק שכונת קראון הייטס

Beth Din of Crown Heights

390A Kingston Ave.

Brooklyn, New York 11225

Telephone (718) 604-8000

Fax (718) 773-0186

ב"ה, ערב ראש חודש סיון, ה'תשע"ה

לכל תושבי שכונתנו, כאן ציווה ה' את הברכה, ה' עליהם יחיו

לקראת יום השבת קודש, והמשכו בחג השבועות הבעל"ט, שלושה ימים רצופים של קדושה, הננו בזה לאחל לכאוו"א מתושבי השכונה יחיו, האנשים והנשים והטף, בנוסח המסורתי (וחייב אדם לומר בלשון רבו): "קבלת התורה בשמחה ובפנימיות".

ובהזדמנות זו לעורר, ואין מזרזין אלא למזרזין, לנצל ימי ההכנה לקבלת התורה, לקבוע עתים בלימוד התורה, נגלה וחסידות, "כדת הניתנה לכל אחד ואחד בהלכות תלמוד תורה". וכפשוט, באופן שהלימוד מביא לידי מעשה, תורה מלשון הוראה, כשולחן הערוך ומוכן לאכול לפני האדם, ועאכו"כ קיום המצוות בפועל ממש, הלכה למעשה, ע"פ פסק דין השולחן ערוך, תורת ה' תמימה בכל ארבעת חלקי השולחן ערוך, החל מהלכות הצריכות בחיי היום יום, "אורח חיים פן תפלו".

וקל וחומר בן בנו של ק"ו, "את מי יורה דעה", לשמור ולעשות בעניני איסור והיתר, הנעשים דם ובשר כבשרו, ומשפיע על טבע האדם (כפס"ד השו"ע יו"ד ספ"א ס"ז) מבצע כשרות האכילה ושת"י – אך ורק בתכלית ההידור (וכההוראה ממנהג ישראל במאכלי חלב בחגה"ש).

ומכאן להכרח גמור וחיוני, להשמר מכל משמר, מכל פירצה בעניני צניעות ח"ו. "ויקרא שמה אבן העזר ויאמר עד הנה עזרונו ה'", לגדור גדר שכל עניני אישות, גיטין וקדושין, יהיו אך ורק ע"פ פס"ד התורה (ומי שאינו יודע בטיבם לא יהא לו עסק עמהם, וגם בידוע – צ"ל אך ורק כגדר שגדרו ראשונים, ראה שו"ע אה"ע סוסי" מט ובנו"כ שם. ובנוגע לתקנת הקהילות – ראה גם בשו"ת מהר"ם מינץ סקט"ו ובכנסת יחזקאל סוסי" עב. ובארוכה בשולחן העזר ס"ו ס"ז). ובכך לעמוד על המשמר שלא לתת מקום לבקוע חומת הדת והקדושה במחנינו.

ולמותר להדגיש, המובן ופשוט מצד עצמו, "ועשית חושן משפט", ע"ד ההכרח הכי גמור, לציית לפסקי בית דין צדק, בכל דברי ריבות בשעריך, אחרי שעמדו שני האנשים אשר להם הריב לפני ה', וחומר הענין ח"ו בהנהגה הפכית, ועאכו"כ שלא לשים המשפטים לפניהם, בערכאות של גוים, רחמנא ליצלן.

ושליחותיהו דרבנן קא עבדינן, באנו כמזכיר, אשר בכל ענינינו וחפצינו, בכל מכל כל, מוכרח ונחוץ לקיים הוראת התורה, "עשה לך רב", וממילא – "הסתלק מן הספק", וליתן שופטים ושוטרים בכל שעריך, כהוראה הידועה (בשיחת ש"פ שופטים תנש"א – בכל עיר, שכונה, ובית, ובכאוו"א – בנפשו פנימה), ועשית ככל אשר יורוך (וראה גם שיחת מוצאי ש"פ תרומה תשמ"ח). וכל זה מתוך אהבת ואחדות ישראל, "כאיש אחד בלב אחד", ובמקום ספק ושקו"ט – כפס"ד תוה"ק אחרי רבים להטות. ולא לבנות כאוו"א במה לעצמו ח"ו, "שלא יהו שני בתי דינים בעיר אחת, זה נוהג במנהג זה וזה נוהג במנהג אחר, שדבר זה גורם למחלוקת גדולה וכו' לא תעשו אגודות אגודות".

ויהא רעוא מן קדם שמיא, שנזכה שיושפע שפע רב בכל העולמות וכו' לטהרנו ולקדשנו בקדושתו העליונה, ונזכה למתן תורה חדשה אשר מאתו תצא, בגאולה האמיתית והשלמה ע"י משיח צדקנו תיכף ומיד ממש, ומתוך שמחה וטוב לבב.

ועל זה באנו על החתום

הרב יוסף ישעי' ברון
חבר הבד"צ

הרב אהרן יעקב שווי
חבר הבד"צ

לוח יום-יומי

- הלכה למעשה -

לחג השבועות ה'תשע"ה

נערך על-פי שיעורים שנמסרו מהמרא-דאתרא וחבר הבד"צ

הרב יוסף ישעי' ברוין שליט"א

מחמת קוצר היריעה והזמן לא באו כי אם עיקרי הלכות והמנהגים* ללא מ"מ וציונים**

קודם שבועות

קו התאריך: מי שעבר את 'קו התאריך' במהלך ימי ספירת העומר - עליו לשאול רב מורה הוראה מה דינו בנוגע לחג השבועות, ולא לחכות ולשאל ברגע האחרון.

תחנון: "נוהגין במדינות אלו שלא להתענות ושלא לומר תחנון מראש חודש עד ח' בו ועד בכלל" (שו"ע אדה"ז סתצ"ד ס"כ). חתן ביום חופתו מתענה בימים אלה (חוץ מאסרו חג). ומנהג ספרד [וכן מנהגנו] שלא לומר תחנון עד י"ב בו ועד בכלל, דהיינו חמשה ימים אחר שבועות כי החג יש לו תשלומין כל שבעה (סידור אדה"ז לפני למנצח יענך. ולענין תענית בימי תשלומין - ראה ראבי"ה חגיגה פ"ב סתת"ו. וראה שם מו"ק סתתמ"א סקי"ח. ושם סק"ע. אגודה חגיגה פ"ב. וראה ב"י או"ח סת"כ).

ובמיוחד - שהרי אחכה לו בכל יום שיבוא, וכשמשיח יגיע תיכף ומיד ממש, יביאו עולת ראי' בימי התשלומין [ולכמה דעות - גם שלמי חגיגה ושלמי שמחה למי שלא הקריב ביו"ט].

הלכתא למשיחא: חכמים הראשונים תקנו בזמן שבית המקדש היה קיים שיתחילו הדרשנים לדרוש ברבים הלכות הרגל שלשים יום לפני הרגל דהיינו מחמשה באייר ואילך ידרשו הלכות עצרת לפי שכל אחד ואחד הדר בארץ ישראל חייב להביא ברגל ג' קרבנות עולת ראייה ושלמי חגיגה ושלמי שמחה וכל קרבן צריך להיות נקי מכל מום ומשאר דברים הפוסלים את הקרבן לפיכך תקנו חכמים לדרוש הלכות הרגל שלשים יום לפניו כדי להזכיר העם את הרגל שלא ישכחו להכין בהמות הכשרים לקרבן ויהיה להם שהות כל שלשים יום.

הכנות: "מר"ח סיון . . התחיל משה להתעסק עמהם בענין קבלת התורה וכו'" (לשון אדה"ז בשו"ע או"ח סתצ"ד).

הערה כללית: הזמנים שנכתבו כאן הם לשכונת קראון הייטס. כיון שאי אפשר לצמצם, וישנם כמה גורמים היכולים להשפיע על הדיוק בזה, לפיכך ראוי להקדים [או לאחר, לפי הענין] את הזמן במידת-מה - ולא לחכות לרגע האחרון.

(* בתוספת כמה תזכורות מענייני "הלכתא למשיחא", מתוך ציפיה ותשוקה לגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש, שאז אפשר יהיה לקיימן כפשוטן להלכה למעשה, מיוסד על הוראות כ"ק אד"ש בריבוי שיחות, ומהו:

"מדובר כמ"פ לאחרונה, אז לויט אלע סימנים שטייען מיר היינט אויף דעם שוועל פון דער גאולה, ווען "הנה זה (משיח) בא", ותיכף ומיד רגע לאח"ז - כבר בא. דערפון איז אויך מובן בנוגע צו דער עבודה פון אידן וואס פאדערט זיך . . אז א אידן'ס אויפפירונג אין אלע ענינים אין זיין טאג טעגלעכן לעבן אויך בזמן הזה תיכף ומיד פאר דער גאולה - איז מעין ובדוגמת דעם לעבן און הנהגה פון אידן בימות המשיח ממש. [וואס דאס איז אויך די הדגשה המיוחדת בתקופה האחרונה בהנוגע דעם לימוד פון "הלכתא למשיחא", די הלכות וואס זיינען נוגע צו דעם לעבן פון אידן בזמן הגאולה]. (שיחת שמח"ת תשנ"ב - סה"ש תשנ"ב ע' 39. - חלק מההדגשות אינן במקור).

"דער אויבערשטער בעט זיך ביי אידן אז זיי זאלן זיך עוסק זיין ב"סדר קרבנות" . . ובכלל זיך עוסק זיין בתורת עולה כו' (וואס דורכדעם איז כאילו הקריב כו') - און דאס וועט ברענגען דעם הקריב עולה וכו' כפשוטו - המלך המשיח כו' בונה המקדש כו' וחוזרין כו' מקריבין קרבנות כו' ככל מצותה האמורה בתורה במהרה בימינו ממש, וכנ"ל - ושם נעשה לפניך את קרבנות חובותינו כו' כמצות רצונך". (לקוטי שיחות כרך יח ע' 341).

"מוסיפים גם בהתשוקה והגעגועים להגאולה . . שענין זה נעשה גם ע"י ההוספה בלימוד התורה בעניני הגאולה וביהמ"ק, אשר, הלימוד בענינים אלו ממהר ומזרז עוד יותר יומם בפועל ממש, כך, שמהלימוד יוצאים תיכף ומיד לפגוש את משיח צדקנו, ואומרים לו שזה-יעתה סיימו ללמוד כמה הלכות הקשורות עם ביאתו! נוסף לכך שכיון ש"אחכה לו בכל יום שיבוא", נכללים ב"הלכות הצריכות להך" [לנשים] בכל יום כו"כ דינים דהלכות קרבנות וכו'ב". (משיחה לנשי ובנות חב"ד, ספר השיחות ה'תש"נ כרך ב ע' 485)

(** מקורות המובא בפנים ניתן למצוא בשולחן ערוך ונושאי כלים. קיצור שולחן ערוך. ספר המנהגים חב"ד. לוח כולל חב"ד. שיחות מאמרים ואגרות קודש. ועוד ועוד.

היתה רוח כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב נ"ע נוחה מזה. [וראה להלן – לענין תספורת בקביעות שנה זו].

• בשנים הראשונות הורה כ"ק אד"ש להחמיר גם לגבי נשואין בשלשת ימי הגבלה, ורק בשנים האחרונות התיר חתונות בשלושת ימי הגבלה.

מוזיקה: אע"פ שנוהגין להקל בג' ימי הגבלה לערוך חתונות, אין זה היתר גורף לריקודים ומחולות של רשות, וכפי שמובא באליה רבה (סתצ"ג הובא בפמ"ג ובשעה"צ שם), וכל-שכן לפי מנהגנו שנוהגין אבילות עד ערב שבועות. ודוגמא לדבר בחתונה ביום ל"ג בעומר שממשיכים עם המוזיקה לתוך הלילה שלאחרי זה, בזמן (של ספירה) שנוהגים בו אבילות, וכמובן שאין בו היתר למוזיקה של רשות.

שמחת יום-טוב: ביום טוב של עצרת חייב אדם להיות שמח וטוב לבב הוא ובניו ואשתו ובני ביתו וכל הנלוים אליו, ושמחה זו היא מצות עשה מן התורה. כיצד משמחים? הקטנים נותן להם קליות ואגוזים והנשים קונה להן בגדים ותכשיטים כפי ממונו. [ואנשים – כדלקמן ביום א' דשבועות]. מזה מובן, שמצוה דאורייתא על הבעל לקנות לאשה בגדים ותכשיטים, וכן לילדים קליות ואגוזים, או על כל פנים 'חסידישע קליות ואגוזים'. (לגבי חג הפסח אמר כ"ק אד"ש שכאשר מעניקים לילדים הגדה עם תמונות הרי זה נכלל בגדר של קליות ואגוזים).

יום שישי, ד' סיון עש"ק

סוטה דף מח.

תספורת: מצוה על האדם לגלח בערב יום-טוב, שלא יכנס לרגל כשהוא מנוול (שו"ע אדה"ז סי' תקכט) [ומפני טעם זה אסרו לגלח בחול (המועד), ובפרט בערב שבועות (כיון שלא הסתפרו בימי הספירה)].

השנה, שערב שבועות חל בשבת ניתן להסתפר ביום שישי, ערב שבת קודש. (עבודת הקודש להחיד"א במורה באצבע אות רכא. שו"ת מנחת אלעזר ח"ג סי' סה. שו"ת דברי משה סל"א סק"ה. וראה בקובץ רז"ש ע' 61, ש"לדידי פשוט שצריכים להסתפר בעש"ק, מחמת הרבה טעמים שיש לי, וכן עשיתי מעשה בעצמי, וכשהתחיל הספ"ר לספ"ר אותי, נקרא הספ"ר ע"י הטלפון [המזכיר הרחמ"א] חדקוב [ז"ל], וביקש אותי באם ביכולתו לבוא תיכף לכ"ק אד"ש לספר אותו". ולהעיר מהמסופר בקובץ אהלי תורה גליון קג).

בדיקת דם: יש לזהר מלעשות בדיקת דם בערב שבועות כשאין בהם צורך מיידי [ואף שיש מקום לומר שבדיקות דם אינן בגדר הקזת דם, וכבר האריכו בזה – מ"מ, בערב חג השבועות, שיש בו חשש סכנה, יש מקום להחמיר. ועל דרך מה שהחמיר אדה"ז בשולחנו (או"ח תס"ח סכ"ג) לענין אחר לגבי ערב שבועות]. השנה, שעיו"ט חל בשבת, יש להחמיר כן בע"ש (שו"ת מהר"י ברונא סקי"ח בשם מהרי"ל. וראה דרכ"ת סקט"ז סק"פ).

מיני מאפה חלביים: הובא בשו"ע (יו"ד סצ"ז ס"א): "אין לשיין עיסה בחלב שמה יבוא לאכלו עם בשר. ואם היה דבר מועט כדי אכילה בבת אחת או ששינה צורת הפת שתהא ניכרת שלא יאכל בה בשר מותר". וכתב הרמ"א שם: "ולכן נוהגין ללוש פת עם חלב בחג השבועות . . . כי כל זה מחשב כדבר מועט. גם כי צורתן משונה משאר פת. וכל-שכן פלאד"ן [עיסה ממולאת בגבינה] או פשטיד"א דמותרין".

הכשרת התנור: יש כמה פרטים בנוגע להכשרת תנורים וכיריים מבשרי

• והנה הימים האלה נזכרים ונעשים, ומזה מובן גם בנוגע לזמן מתן תורתנו שבכל שנה ושנה, שבכל שנה ישנה נתינת התורה מחדש ובאופן נעלה יותר, שבכדי לקבל התורה בחג השבועות צריכים להיות ההכנות הנ"ל מראש חודש סיון, מעין שהי' בזמן מתן תורה בפעם הראשונה. והיינו דנוסף על זה שכל הכנה צריכה להיות מעין ובדוגמת הדבר שהוא נושא ההכנה, ובנדון-דידן הוספה בלימוד התורה בימים אלה, צריך להיות גם מעין ההכנות פרטיות שהיו בפעם הראשונה" (לקוטי שיחות חל"ח ע' 5. וראה גם ד"ה אנכי ה"א תשמ"ט. ועוד).

• כ"ק אד"ש כותב אודות כ"ק אדמו"ר מהורי"צ נ"ע: "ימים האחרונים לפני העצרת מייקר הזמן".

איחולים: בשיחת ש"פ במדבר תשמ"ח נאמר שיש "לעורר שיהודים יברכו איש את רעהו בברכה זו [קבלת התורה בשמחה ובפנימיות] אשר עי"ז שמברך את רעהו ניתוסף גם אצלו, כהבטחת הקב"ה "ואברכה מברכיך", ואני המתחיל – לברך את כל בני"י בלשון הרב, כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, לשונו בדיוק (לא יותר, ועאכו"כ לא פחות) – "קבלת התורה בשמחה ובפנימיות".

לימוד התורה: "לקראת חג השבועות הש"ת כתב כ"ק מו"ח אדמו"ר (אג"ק ח"ה ע' עו) מכתב מיוחד לתלמידי הישיבות . . . מכתב הנ"ל צריכים ללמדו וגם לפרסמו בין אלה שאין יודעים אודותיו" (שיחת יום ב' דחגה"ש ה'תש"י).

להלן כמה ציטוטים ממכתב הנ"ל (חלקם הועתקו גם ב'לוח היום יום'):

"בעוד ימים ספורים נזכה – בחסדי אל עליון – לאור כי טוב, אין טוב אלא תורה, הוא יום הבהיר חג השבועות, זמן מתן תורתנו. התורה הקדושה אשר היתה ספונה טמונה וגנוזה באוצרותיו של הקב"ה ושעשועיו יום יום, אשר אלי' נכספו ונשתוקקו מלאכי השרת בהתחננם אל בורא העולם באמרם אשר תנה הודך על השמים, התורה הקדושה הלזו נתנה אלקינו ואלקי אבותינו לנו ולכל ישראל ללמדה בשביל לקיימה.

כל חג וחג הוא זכרון לקביעות הראשונה שקבע הקב"ה לחוג את החג הזה, ולכן נקראים החגים בכתוב בשם מועדים כאמור אלה מועדי הוי' אשר תקראו אותם במועד, ובו ביום בכל שנה ושנה מאיר ומתגלה אותו האור שנתגלה בפעם הראשון. ובכן, הנה בחג השבועות שהוא זמן מתן תורתנו, בשני ימים הבהירים הללו, שהם מועדי ה', מתגלים ומאירים אותם האורות והגילויים שהאירו ונתגלו בשעת מתן-תורה. הנשמות שהן בגן עדן התחתון והעליון מתאספות למתיבתא דרקיע, ויבדלו לחיים טובים כל ישראל בכל מרחבי עולם באים לבתי כנסיות ולבתי מדרשות לקבל את התורה הקדושה.

...המעייין בשיטת התוספות בד"ה תורה היכן היא, במאמר ריב"ל (שבת דפ"ט ע"א) יבין שחג השבועות הוא זמן עת רצון למעלה והשי"ת מטריד את המקטרג על עם ישראל כדוגמת הטרדתו בשעת התקיעות בראש השנה ויום הקדוש דצום כפורים.

זאת אומרת, אשר חג השבועות הוא זמן המוכשר לעשות הכל לטובת לימוד התורה והעבודה ביראת שמים, וכן להתעסק בתשובה בהנוגע לתורה באין מפריע משטן המקטרג כדוגמת זמן התקיעות בראש השנה ויום הקדוש דצום הכפורים.

תספורת: מנהגנו ע"פ קבלה (ולא רק) מטעם אבילות) שאין מסתפרים עד ערב שבועות. כשהסתפרו בימי הגבלה קודם ערב חג השבועות לא

לצורך יו"ט שהרי זה כמכין משבת ליו"ט (אדה"ז סתצ"ד שם).
הלכתא למשיחא: כתב הרמב"ם (הובא ונתבאר בלקו"ש ח"ב פ' שמיני באורך): כל ישראל מוזהרים להיות טהורים כל רגל מפני שהם נכונים להכנס למקדש לאכול קדשים.

צדקה: הרגילים בנתינת צדקה בכל יום - בערב שבת זה יתנו גם בעד שבת ובעד שני הימים דחג השבועות. ועד"ז בכל עש"ק וערב יו"ט כו' ("הוראות כ"ק אדמו"ר שליט"א לחג השבועות", נדפסו בלקו"ש חכ"ח ע' 315). יש להזכיר אודות נתינת צדקה לכל הזקוקים.

• כתב הרמב"ם: כשהוא אוכל ושותה [ביום טוב] חייב להאכיל לגר ליתום ולאלמנה עם שאר העניים האומללים, אבל מי שנועל דלתות חצרו ואוכל ושותה הוא ובניו ואשתו ואינו מאכיל ומשקה לעניים ולמרי נפש, אין זו שמחת מצוה אלא שמחת כריסו, ושמחה כזו קלון היא להם.

הכנת אש לנרות: אין מוציאים אש ביו"ט מפני שהוא מוליד דבר חדש ודומה קצת למלאכה וכיון שהיה אפשר לעשות מערב [שבת ו]יו"ט אסור לעשות ביו"ט (שו"ע אדה"ז סתק"ב ס"א). לכן, בערב שבת יש לדאוג להשאיר אש דולקת [ואפשר אש מהגז] שיוכלו להעביר אש-מאש להדלקת הנרות בליל א' ובליל ב' דחג השבועות.

ונשמרתם מאד לנפשותיכם: ארגוני הבטיחות והצלה ממליצים שאם משאירים את מבער הכיריים דולק במשך החג אזי יש לוודא שיש בסמוך חלון פתוח לפחות 4 אינץ', ועוד חלון נוסף פתוח בצדו השני של הבית, כדי לאפשר אוורור ראוי. כמו כן לוודא שהגלאי (לפחמן חד-חמצני) פעיל.

• **סדר הדלקת נרות:** מומלץ שהמשתמשים בנרונים שבכוסיות זכוכית יניחו מעט מים או שמן בכוסית בערב [שבת ו]יו"ט [ומותר לעשות כן] בכדי שהדיסקית (המחזיקה את הפתילה) שבתחתית הכוסית לא תידבק אליה - ראה להלן בליל ב' דיום טוב.

המשתמשים בשעון-שבת, יכוונו אותו באופן שהזמנים יהיו מתאימים לשבת ולשני ימי החג.

הלכתא למשיחא: ה' עיו"ט שבת, אופין שתי הלחם בע"ש, ונאכלות בשלישי לאפייתן (רמב"ם תמידין ומוספין ח, ט. ונת' בארוכה בכינוס תורה דאסרו חגה"ש תשע"ב מדוע אין בזה משום לינה.

הלכתא למשיחא: יו"ט הסמוך לשבת, כקביעות שנה זו, כל המשמרות שוות בחלוק לחה"פ (סוכה פ"ה מ"ז).

זמן הדלקת נרות שבת: 7:54 (18 דקות לפני השקיעה).

אם איחרו את הזמן אסור להדליק נרות.

יום שבת קודש, ערב חג השבועות

• סיום מסכת סוטה (שלמדוהו בימי הספירה - דף ליום).

סדר התפילות כבכל שבת. ואין אומרים אב הרחמים וצו"צ.

אין להכין משבת ליום טוב. וכבר נזכר לעיל, שלא לשטוח פרחים בשבת לצורך יו"ט וה"ז כמכין משבת ליו"ט (אדה"ז סתצ"ד שם).

ההולך לישן בשבת, לא יוציא בפיו בפירוש שהולך לישון עבור שבועות.

יש להימנע מלקבוע סעודה משעה עשירית ולמעלה (4:32 אחר הצהריים). ולכן יש לאכול סעודה שלישית (להנהיגם ליטול ידים

לחלבי. ואין כאן המקום להאריך במסגרת זו. ומובא כאן רק השייך להמבואר בשו"ע אדמו"ר הזקן הלכות חג השבועות.

והנה, מבואר שם, שהנהוגים לאפות דברי מאפה חלביים יזהרו כשמכשירים התנור המיועד לבשרי [ורוטב של בשר נשפך עליו לפעמים ונבלע בתוכו] שקודם האפייה יסיקוהו יפה בענין שיהיו נצוצות ניתזין ממנו (ושיהיו הגחלים מהלכים על פני כולו).

[ואף שלהלכה בכל הכשרה מבשר לחלב ("התירא בלע") אין צורך בליבון גמור, ומספיק לעשות הגעלה או ליבון קל (ולשיטת אדה"ז - הגעלה מועילה אפילו כשמכשיר כלי שנאסר ע"י שנבלע בו בשר ואח"כ חלב) - כאן הדין שונה. וההסברה הפשוטה היא, שהתנור עשוי מחרס, וכלי חרס אין לו תקנה כי אם על-ידי ליבון גמור, ואף גם זה רק כשמקור האש הוא בתוך התנור עצמו ("מסיקו בפנים"), וגם רק אם הדרך הוא להשתמש בתנור כל השנה על-ידי שמסיקו מבפנים].

במציאות ימינו, שהתנור עשוי מאמאייל Enamel (שיש בזה מחלוקת מה דינו), והדרך לאפות בו רק במגשים ולא ישירות, ונמצא שהתנור נאסר רק על-ידי זיעה, מקילים הרבה פוסקים להכשיר את התנור על-ידי ליבון קל [ופירושו - היינו מעיקר הדין בחום כזה שכשיגע בו בצד החיצון תהא היד סולדת בו, אלא-אם-כן יש שם חלודה או לכלוך שאז יש להכשירו בחום כזה שקש נשרף בו. ואכן, בתנורים שלנו רגיל שגם לאחר הניקוי היטב יש חשש לממשות בשרי]. ובפועל - להדליק את התנור בחום הכי גבוה ולהשאירו דלוק למשך זמן. ועל כל פנים, ניתן לסמוך על כך, כשמכשירים מבשרי לחלבי. ובתנור שמקור האש נמצא בתא נפרד מתחת לתנור עצמו, יש להוציא את קרקעית התנור, באם אפשרי, כך שהאש תכנס ישירות לתנור.

• גם המחמירים באמאייל לדוגו ככלי חרס, או שחוששים שלא להכשיר כלי זכוכית מצד הדלת העשוי מזכוכית, אם התנור הוא מסוג הנקרא SELF-CLEANING ניתן להכשירו על-ידי הפעלת מחזור הניקוי, ללא כל פקפוק.

• דבר נוסף מובא בשו"ע אדמו"ר הזקן שם, שיזהרו ליקח מרדה חלבית להוציא בה עוגות אלו מן התנור ולא יוציאוהו במרדה הרגיל שמוציאים בה שאר כל הדברים, אפילו אם רוצים להפכה על צדה השני.

הכשרה בחג: כלי הצריך הגעלה או ליבון אסור להגעילו או ללבנו ביו"ט מפני שהוא מתקן כלי ביו"ט, ואפילו אם רוצה להשתמש בו ביום לצורך אוכל נפש. אבל מותר ללבן ביו"ט כלי ברזל שאפו בו מאכל של בשר כדי לאפות בו ביום מאכל של חלב, אע"פ שהיה אפשר ללבנו מערב יו"ט, לפי שאינו ניכר שמתקן כלי אלא הוא מחממו כדי לאפות בו, ובלבד שמיד שיעבידנו מן האש יתן בו המאכל של בשר, אבל אם יצטנן הכלי ואח"כ ילבנו שנית כדי לאפות בו א"כ הרי ליבון הראשון לא היה רק להכשירו ונמצא עשה הבערה כדי לתקן כלי ביו"ט. וכל זה כשמלבן מבשר לחלב, כיון שאין צריך ללבנו היטב אלא די לו בליבון קל, אינו ניכר שמתקן כלי אלא הוא מחממו כדי לאפות בו. כלי שטעון הגעלה או ליבון מחמת חומרא בעלמא ולא מן הדין, מותר להגעילו או ללבנו ביו"ט, אע"פ שהיה אפשר ללבנו מערב יו"ט, דכיון שמן הדין אינו צריך כלל ליבון ולא הגעלה הרי אינו מתקן כלום. אמנם, בליבון קל הנעשה לתנורים של ימינו, על-ידי הפעלת החום למשך זמן, כאמור, בדרך-כלל לא ניתן לעשות ביום טוב, כיון שבכך מוציא אש חדש בחג.

פרחים: השנה, שחל ערב שבועות בשבת, אין לשטוח פרחים בשבת

שמותר להם לנקות את הכוסית מדיסקית המתכת של הנרונים שנדבקה לתחתית כוסית-הזכוכית בכדי להניח במקומה נר חדש – מכל מקום, שיידי הנרות וכן הדיסקית שבנרונים, דינם כמוקצה ואסורים בטלטול [בזמנינו שאינם עומדים לתשמיש אחר. וגם בזמנם, כתב אדה"ז, שאף שמעיקר הדין אינם מוקצה, נכון ליהרר שלא לטלטלם כי אם לצורך הרבה. וגם אין להתיר לטלטלם משום צורך אוכל נפש מכמה טעמים. ואכ"מ]. ולכן, יניח מעט שמן בפמוט, ואז מותר לטלטלו, ויטלטלנו עד מקום האשפה, וישליך השיריים באופן ששיירי הנר יפלו ישר לאשפה. בנרונים, שהדיסקית נדבקה לתחתית הכוסית, ולא שייך להוציאם אלא ע"י כלי – אסור לנקותם ולגררם ע"י סכין, כיון שהסכין נעשה לו כיד ארוכה. והעצה לזה, להניח מעט שמן או מים בכוסית בערב יו"ט [ובקביעות שנה זו – בערב שבת], שהדיסקית לא תידבק, ואז יכול ביום טוב לטלטל הכוסית כנ"ל עד מקום האשפה, וינער הכוסית באופן שהדיסקית תפול ישר לאשפה.

• ערבית: שיר המעלות. מעריב לשלש רגלים. ותודיענו. [בגדר ההבדלה בתפלה וכן הבדלה דיקנה"ז, ראה בארוכה בקובץ "באתרא דרב" גליון ג]

שכח ותודיענו אינו חוזר [אבל עדיין אסור במלאכת אוכל נפש עד שיבדיל בין קדש לקדש. באם טעה ואכל ולא הבדיל בין קדש לקדש יתפלל שוב ויאמר "ותודיענו"].

אומרים בנוסח התפלה ובקידוש: "את יום חג השבועות הזה ואת יום טוב מקרא קודש הזה זמן מתן תורתנו מקרא קודש וכו'". [ביאור הנוסח "זמן מתן תורתנו" – בשו"ע אדה"ז רס"י תצ"ד ובלקוטי שיחות ח"ג ע' 997 ואילך].

• טעה והתחיל ברכות אמצעיות של חול, אם נזכר באמצע ברכה (בין שנזכר בברכה ראשונה של אמצעיות של חול שהיא אתה חונן, ובין שנזכר בשאר ברכות אמצעיות של חול) צריך לגמור כל אותה ברכה ואח"כ מתחיל ברכה אמצעית של יום טוב. טעה והתפלל כל התפלה של חול ולא הזכיר כלל ענין קדושת היום בתפלתו (יעלה ויבוא וכדומה) לא יצא ידי חובתו וצריך לחזור ולהתפלל תפלה של חג, אבל אם הזכיר של חג בתוך שמונה-עשרה אע"פ שלא קבע לחג ברכה בפני עצמה יצא ידי חובתו. ואם נזכר קודם שאמר "מודים", אחר שסיים ברכת "המחזיר שכינתו לציון" אומר יעלה ויבוא קודם מודים ויצא. אם התחיל כבר "מודים", אם נזכר לפני שאמר "יהיו לרצון" השני, חוזר ל"אתה בחרתנו". ואם אמר כבר "יהיו לרצון" השני והסיח דעתו מלומר תחנונים, חוזר לראש התפילה של יום טוב.

• טעה והתפלל של שבת לא יצא ידי חובתו. ואם נזכר באמצע ברכה אמצעית, פוסק מיד ומתחיל של יום טוב. נזכר לאחר מכן – דינו כנ"ל בטעה והתפלל של חול.

"הסתלקות הבעש"ט – ביום הרביעי א' דחה"ש תק"ך ומ"כ במעזיבוש. אדמו"ר הזקן אמר ע"ז – יום ד' כ' בכסלו תקנ"ט בפעטערבורג – ביום הרביעי נטלו המאורות." ('לוח היום יום' ליום א' דחה"ש).

בכמה שיחות קודש מדובר ע"ד השייכות דחג השבועות, לשלשת הרועים, משה רבינו, דוד המלך, והבעש"ט.

ובד"ה אתה הראת תשמ"ו (סה"מ מלוקט ח"א ע' תסג): "ידוע שחג השבועות קשור עם משה רבינו שקיבל אז התורה מסיני, ודוד המלך והבעש"ט, דבעצרת הוא יום ההילולא דדוד המלך. . וגם יום ההילולא

לסעודה שלישית), קודם שעה עשירית, כדי שיוכל לאכול סעודת יו"ט בלילה לתיאבון. אם שכח או עבר ולא אכלה קודם שעה עשירית יאכלנה אח"כ (שו"ע אדה"ז סתק"ט ס"ב. וראה שם אדה"ז סרצ"א ס"ד), ויאכל רק מעט (מנהגי מהרי"ל ליל ב' דפסח).

מנחה לשבת. פרקי אבות פרק ו'.

דרשת הרבנים, חברי הבד"צ, בהלכות החג, ב-770, בשעה 8:00.

ע"ד מעלה המיוחדת של קביעות שנה זו, שערב שבועות חל בשבת קודש, והשייכות לפרשת במדבר – ראה שיחת ש"פ במדבר תנש"א. בשיחת ש"פ במדבר תשמ"ח (וכן בשיחת ג' סיון בשנה הנ"ל) דובר ע"ד ההוראה המיוחדת מאמירת דא"ח של אדמו"ר הצמח צדק בשנת תקפ"ט, כמובא בהיום יום ב' סיון. ונזכר שכדאי ונכון ללמוד מאמרי דא"ח הנ"ל בזמניהם.

דין ביצה שנולדה ביו"ט שאחר השבת – ראה בשו"ע אדה"ז סימן תקי"ג בארוכה. וראה סימן תצח ס"י. ולענין כדי שיעשו – סימן תקט"ו ס"א.

הלכתא למשיחא: חל להיות יו"ט אחר השבת, ויש מצוה לטהר את עצמו ברגל, מטבילים את הכלים מלפני השבת (שלא ישהה את הכלי ויבוא לידי תקלה להשתמש בו לתרומה או מפני שנראה כמתקן) אבל האדם עצמו טובל בשבת.

ליל א' דחג השבועות

ערבית: בליל שבועות מאחרין להתפלל לאחר צאת הכוכבים (בשעה: 9:02), שאם יקדימו ויקבלו קדושת יום טוב בתפלה מבעוד יום הרי זה כמו שחסרו מעט ממ"ט ימי הספירה שלפני חג הזה והתורה אמרה שבע שבתות תמימות תהינה (שו"ע אדה"ז סתצ"ד ס"ב). ובקביעות זו שחג השבועות חל בלאו הכי במוצ"ש אין צריך לאחר יותר מאשר זמן צאת השבת (9:02).

לפני הדלקת נרות או כל מלאכה אחרת המותרת ביום טוב יש להתפלל ערבית ולהבדיל בתפלה באמירת "ותודיענו", או לומר עכ"פ "ברוך המבדיל בין קודש לקודש".

בשנה זו, הדלקת נרות (אחרי צאת השבת, אחרי השעה 9:02) מאש הדלוקה מלפני השבת. באם שכחו להדליק הגז וכיו"ב מערב שבת, אפשר לבקש מגוי שידליק.

• מדליקים הנרות לפני הברכה כבשבת. בהדלקת נרות שתי ברכות: ברכת להדליק נר של יום טוב, שהחיינו. איש שמדליק מברך שהחיינו בקידוש.

יש מחמירים שלא להשתמש בנר של יום טוב כדי להדליק עמו נר אחר של חול או להדליק את הגז.

אסור לחמם נר ולדבוק בפמוט גזירה שמא ימרח (שישפפנו להחליקו על פני שטח הפמוט). גם אסור לחתוך שולי הנר בכדי שיוכל לתוקעו בנקב הפמוט, משום איסור מחתך. אבל מותר לתחוב נר בתוך הפמוט לצורך הדלקת נרות יום טוב, אף שהנר נשחק מעט ואין בזה משום מחתך.

אם הפמוט מלא בשיירי נרות, אף שמותר לנקות את הפמוט, ואין בזה משום תיקון כלי, וכן המשתמשים בנרונים בתוך כוסיות זכוכית,

ה'תנש"א לקהל שיחיו שחזרו מתהלכה - ספר השיחות תנש"א).
קידוש ליל החג: בשנה זו, באם טעה וטעם לפני הקידוש (הבדלה) יחזור ויתפלל שוב.

בקביעות שנה זו, בליל הראשון של חג, שהוא גם מוצאי שבת, צריך גם להבדיל, וממילא סדר הקידוש הוא יקנה"ז - יין קידוש נר הבדלה זמן. בברכת בורא מאורי האש, בעת ברכת מאורי האש מסתכל בנרות כמו שהן, כל אחת בפני עצמה, אבל אין מקרבים הנרות ואין מאחדים השלהבת, וכן אין מביטים בצפרנים.

אין מברכים על הבשמים. וראה בארוכה בלקוטי שיחות חל"א ע' 191 ואילך.

נוסח ההבדלה: המבדיל בין קדש לקדש. טעה ואמר בין קדש לחול, עדיף שישמע הבדלה מאחר. באם אין לו אחר לשמוע ממנו הבדלה יחזור ויבדיל בעצמו. (ונתבאר בארוכה בכינוס תורה בחוה"מ פסח דאשתקד ונדפס בקובץ "באתרא דרב" גליון ג).

סדר הקידוש: אתקינו סעודתא (ליו"ט). יקנה"ז בורא פרי הגפן, מקדש ישראל והזמנים, בורא מאורי האש, המבדיל בין קודש לקודש, שהחיינו.

- אשה המקדשת ובירכה שהחיינו בהדלקת נרות לא תברך שוב.
- בחג השבועות, אפילו כשחל בחול, אין לקדש קידוש היום מבעוד יום.

בשיחת יום ב' דחגה"ש תשכ"ד נאמר: אע"פ שהלשון (בסה"ש תש"ד ע' 140) הוא שמנהג רבותינו נשיאינו ה' לחזור מאמר ולספר סיפור מהבעש"ט בחג השבועות, מ"מ, כיון שכ"ק מו"ח אדמו"ר סיפר לנו אודות מנהג זה (ובאופן שניתן להעתיק), נכון הדבר, שכל אחד ואחד - כל מי ששמע אודות מנהג זה - יחזור תורה מהבעש"ט בכל חג השבועות, יום ההילולא של הבעש"ט, ויספר סיפור אודותיו.

בברכת המזון: יעלה ויבוא. הרחמן ליו"ט.

השוכח יעלה ויבוא ונזכר קודם שאמר "השם" בחתימת ברכת "בונה ברחמי ירושלים" חוזר ליעלה ויבוא. אם אמר כבר השם חותם הברכה. ואחר כך אומר (כנוסח שבסידור) בא"י אמ"ה אשר נתן ימים טובים לעמו ישראל לששון ולשמחה את יום חג השבועות הזה בא"י מקדש ישראל והזמנים. אבל אם נזכר אחרי התחלת ברכת הטוב והמטיב, אפילו לא אמר רק תיבת "ברוך" חוזר ומברך ברכת המזון.

תיקון ליל שבועות: נוהגים הרבה להיות נייעורים כל הלילה לעסוק בתורה. ועיקר העסק יהיה בתורה שבעל פה.

- מי שלא ישן כלל ועיקר [אפילו רגע אחד] בלילה זה ועוסק בתורה מובטח לו שישלים שנתו ולא יארע לו שום נזק (באר היטב או"ח סתצ"ד בשם ס' הכוונות. וראה זהר ח"א ט, א).

בהתוועדות שמח"ת תרנ"ב (תורת שלום ע' 3) אמר כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע: יש תחת ידי כתב יד אדמו"ר האמצעי נ"ע וכתוב שם שהוא מביטיח למי שיהי' נייעור בליל שבועות כל הלילה יזכה לכתר תורה, און דער מיטעלער רבי איז געווען א פוסק. (ועמד אדמו"ר על רגליו ואמר:) הערט אלע אידען שבועות'דיגע נאכט דארף מען אויף זיין. (ואח"כ ישב ואמר:) מי מיינט טאקע אז מ'זאל אויף זיין, גאר פשוט אז מ'זאל נישט שלאפען.

- מנהגו שאומרים "תיקון ליל שבועות".
- בספר השיחות תש"ט ע' 328: "הוד כ"ק אדמו"ר הרה"ק פלעגט אנהויבען זאגען תיקון שבועות באלד נאך ליכט צינדען אין אנהויב פון

דהבעש"ט (כנ"ל). [ויש לומר עוד דחג השבועות הוא גם יום ההילולא דמשה רבינו, שהרי בשעת מ"ת פרחת נשמתן של כל ישראל והחזירה בטל כו' ובהכרח לומר שענין זה ה' בכל ישראל למקטנם ועד גדולם. . כולל משה רבינו. ונמצא שביום זה ה' גם ענין יציאת הנשמה (פרחה נשמתן) במשה רבינו, ענין הילולא].

[בנוגע ליום הסתלקותו של דוד המלך בעצרת, ששה בסיון או שבעה בסיון - ראה לקוטי שיחות חלק ח' ע' 22 הערה 8. וראה שיחת יום ב' דחגה"ש תשכ"ח. ר"ד בעת הסעודה ביום א' דחגה"ש תש"ל].

קבלת עול תורה: בסה"ש תש"ד ע' 127 מובא: "שבועות ביינאכט דארף יעדערער אויף זיך מקבל זיין דעם עול התורה. עס דארף זיין קבלה בלב, קבלה בפה און זאגען רבוש"ע איך בין אויף זיך מקבל דעם עול התורה."

• ושם ע' 129: "כשם ווי ר"ה דארף יעדער איד נעמען אויף זיך א דבר נוסף אין עבודה, אזוי איז שבועות דארף איטליכער איד נעמען אויף זיך דבר א נוסף אין תורה. ווארום יעדער איד וועלכער האט נאר א שטיקעל דעת. . איז דאך שייך צו תורה. . שבועות דארף יעדערער נעמען אויף זיך בקבלה בנדר ובלב שלם און ניט בלי נדר וקבלה בלב. עס איז זייער שווער צו זאגען א קבלה בנדר, ווייל עס קען נאך זיין, - ווי מ'זאגט אויפ'ן לשון פון די היגע מדינה - "טראבעל", אבער עס דארף זיין מיט א קביעות אין נפש און מיט א מסירה ונתינה אנצוהאלטען דעם דבר נוסף אין תורה, הן אין לימוד פאר זיך אליין און הן אין אוועקגעבען זיך צו לערנען מיט אנדערע און החזקת התורה, מאכען אנדערע לערנען."

פרחים: אלו שנוהגין לשטוח פרחים בבתים [בשו"ע אדמו"ר הזקן מובא שנוהגין לשטוח עשבים בבית הכנסת ובבתים בשבועות זכר לשמחת מתן תורה וכן נוהגין להעמיד אילנות בבית הכנסת ובבתים כדי להזכיר שבעצרת נידונין על פירות האילן ויתפללו עליהם. והובא גם בלוח כולל חב"ד. וכן נהגו בביהכ"נ בניקולייב. אבל בקהילות אנ"ש לא נהגו לשטוח עשבים ולהעמיד אילנות בבת-כנסת לכבוד שבועות], מותר לשוטחם אף ביום-טוב, כיון שחשב עליהן לטלטלן מערב יום טוב (אדה"ז סתצ"ד ס"ד). בכלל, אם חשב לטלטלם או שהוכנו לתשמיש מסויים וכן פרחים ריחניים - אינם מוקצה (אדה"ז ס' ש"ח סנ"ה).

• בפרחים שנפתחים מלחלוחית המים (כמו שושנים וכיו"ב) יש לזוהר שלא לטלטל בחוזק, כי על ידי תנודת המים עלולים הפרחים להפתח.

• אסור להחליף את המים באגרטל במים חדשים.

• להוסיף מים: בפרחים שנפתחים - אסור (משום שזה גורם להם להפתח). ובפרחים שאינם נפתחים - ביום טוב מותר, ובשבת אסור (שו"ע אדה"ז סשל"ו ס"ח. וראה לקו"ש חכ"א ע' 385).

• הדס [או פרחים] מחובר מותר להריח בו שהרי אין הנאתו אלא ריח, וזה יכול לעשות אפילו בעודו מחובר, ולמה יקצצנו. מה שאין כן דבר הראוי לאכילה שיש חשש שמא יתלוש.

"איתא בספרים (מאמר מרדכי מסכת פסחים) בהרמז במאמר רז"ל "הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכס", ש"עצרת. . הוא הזמן המוכשר לעת רצון להתפלל לקרב קץ הגאולה. . דבעינן לשון אם תבעינן בעו, והוא לשון תפלה ובקשה, נמי לכס גימטריא קץ, היינו, שאז זמן המוכשר להתפלל שיתקרב קץ הגאולה, "קץ הימים" ו"קץ הימין". (שיחת ש"פ נשא ה'תנש"א. וראה גם ר"ד ליל ב' דחג השבועות

ליל חג השבועות, דערנאך מפסיק געווען און נאך דער סעודת יו"ט ווייטער ממשיך געווען".

• מי שלא גמר תיקון ליל שבועות בלילה ישלים ביום.

• בלקוטי שיחות חלק כ"ח ע' 315 (בכותרת: "הוראות כ"ק אדמו"ר שליט"א לחג השבועות") נדפסו שני תיקוני טעות בנוסח "תיקון ליל שבועות" הנפוץ, כדלהלן:

"ב'תיקון ליל שבועות" - בכל הדפוסים שראיתי - הסיום

דספר יצירה הוא: "... נאמנת בפנים . . אחד בפה ואחד בלב".

ולפענ"ד אינו נכון. כי (נוסף לזה שחסר סיום בדבר טוב,

הרי) נוסח זה אינו מובן כלל.

וצריך להיות, כמו שהוא בכמה וכמה הוצאות דספר יצירה הנדפס

בפ"ע: "... נאמנת ג' רעות ללשון דיבור רע והמלשין והמדבר אחד בפה

ואחד בלב ג' טובות ללשון שתיקה ושמירת הלשון ודיבור אמת".

ומענין לענין: "ב'תיקון" שנדפס בסלאוויטא (ועוד) בהעתקת

מאמרו של רשב"י: "אנן בחביבותא תליא מילתא דכתיב כו",

הובאו רק ב' פסוקים.

וצ"ל כבזהר: "אנן בחביבותא תליא מילתא דכתיב ואהבת את ה'

אלקיך וכתבי מאהבת ה' אתכם וכתבי אהבתי אתכם אמר ה'".

(ובהערה שם: עיין לקוטי לוי"צ הערות לזהר פ' נשא ס"ע שנה ואילך - ביאור ג' פסוקים אלו).

בשיחת ש"פ במדבר תשמ"ח: "יש לנצל את השעות שנותרו עד לאמירת תיקון ליל שבועות - לעורר ולפעול על כאו"א (שיכולים להגיע אליו) שאמירת התיקון תהיה באופן הראוי, כאילו מקבלה עתה מהר סיני, "מה להלן באימה וביראה כו' אף כאן כו" עי"ז שמסבירים לו בסגנון המובן לו טעם הדבר . . שברגע זה ממש הקב"ה קורא ושונה כנגדו . . ולהוציא מדעתם של אלו הטוענים לשם מה "לבזבז הזמן" בשביל אמירת ה"תיקון", הרי, יכולים לנצל את הזמן ללמוד בעיון המשך ע"ב... או ענין כיו"ב בפנימיות התורה, במקום "לומר" תיקון, עד למנין המצוות . . כי ההכנה האמיתית לקבלת התורה היא - ע"י "תיקון ליל שבועות", אשר, מעלתו מודגשת בשמו אשר יקראו לו ע"פ מנהג ישראל (תורה היא) - "תיקון ליל שבועות!"

• צריך ליזהר להוציא בשפתיו ולהשמיע לאזניו כל מה שלומד אלא אם כן בשעת עיון להבין דבר מתוך דבר. וכל מה שלומד בהרהור לבד ואפשר לו להוציא בשפתיו ואינו מוציא אינו יוצא בלימוד זה ידי חובת מצות ולמדתם אותם.

• בתורה שבכתב, אם מוציא בשפתיו אף על פי שאינו מבין אפילו פירוש המלות מפני שהוא עם הארץ הרי זה מקיים מצות ולמדתם. אבל בתורה שבע"פ אם אינו מבין הפירוש אינו נחשב לימוד כלל. ואף על פי כן יש לאדם לעסוק בכל התורה גם בדברים שלא יוכל להבין. ולעיתים לבא יזכה להבין ולהשיג כל התורה שעסק בה בעולם הזה ולא השיגה מקוצר דעתו [ולהעיר מאמרי פינחס אות עדר].

שיחה בטלה: הובא בשם הבעש"ט (סידור ר' שבתי ח"ג לו, ב. זוהר חי לה, ב) ליזהר משיחה בטילה עד קדושת כתר (כמובן שאין הפי' שאחר כתר יכולים להתחיל לדבר...). ופשוט שאין לבלות הזמן כשנייעורים בלילה לדבר דברים בטלים (ראה בפי' הרמ"ז לזח"א ח, א), שאם כן יצא שכרו בהפסדו. ויושב בטל הרי הוא כישן.

טבילה: באשמורת הבוקר, מעט לפני עלות השחר (עלוה"ש בשעה 3:50), נוהגים לטבול במקוה ארבע טבילות. [בכתבי האריז"ל (שער הכוונות, הועתק גם בלוח כולל חב"ד) איתא בזה"ל: ובהגיע אשמורת הבוקר, מעט קודם עלות השחר, בעת שמשחירין פני הרקיע במזרח, אשר אז נקרא אילת השחר כנודע, אז צריך שתטבול במקוה, ותכוין אל מקוה העליון, שהוא כתר עליון דז"א, הנמשך לו בלילה הזה, והוא נקרא שער החמשים, כמ"ש. ועליו נאמר וזרתי עליכם מים טהורים כו', ועי"כ אנו מקבלים תוספת קדושה מבחי' הכתר הזה. ושיעורו - כמו רביע שעה קודם אור היום" (רמ"ע מפאנו) או "קודם שיאיר היום כמו חצי שעה" (טור ברקת)].

• אכילה: אסרו חכמים לאכול ולשתות לפני תפלת שחרית משהגיע זמן תפלה, היינו עלות השחר. אם אינו יכול לכוון דעתו בתפלתו עד שיאכל או שישתה, מותר לאכול ולשתות, אפילו עכשיו שאין מכוונים כל כך בתפלה. וידוע פתגם רבותינו נשיאינו בזה.

• עוד איסור יש ע"פ קבלה משום תוספת כח בסטרא-אחרא, ונחלקו בזה אם זמן האיסור הוא גם כן משהגיע זמן התפילה, היינו עלות השחר, או לפני מחצות הלילה ואילך. וגם לדברי האוסרים מותר באם עושה לרפואה, לכוון דעתו כיו"ב. לדברי הכל, אין איסור לאכול קודם שעלה עלות השחר אם לא ישן עדיין, או שישן פחות משיעור ששים נשימות (וראה בכל זה באג"ק כ"ק אדמו"ר שליט"א ח"ג ע' עה"ו. ועיי"ש שבאשל אברהם (להרה"צ מבוטשאטש) סובר, שאם לא יהי' נייעור מעלות השחר עד זמן התפלה אלא ילך לישון עוד הפעם קודם עלות, מותר לו לאכול. ובאשל אברהם משמע שגם אם ילך לישון לאחר עלות, מותר לאכול קודם נץ החמה).

קריאת שמע שעל המטה: "אין ליובאוויטש איז געווען נעכט, וואס מען האט קיין קריאת שמע שעל המטה ניט געלייענט . . ליל שבועות. בכלל יעדע נאכט פלעגט זיך הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק נוהג זיין אז עס פלעגט קומען חצות לילה, האט ער געלייענט קר"ש, אפילו ווען ער פלעגט אויף זיין שפעטער, נאר מען האט עס ניט באמערקט. אין די נעכט וואס ער פלעגט ניט לייענען קיין קרשע"ה - כנ"ל - איז אמאל פלעגט ער ריידן אין דעם ענין פון קר"ש און אמאל אין דעם פירוש המלות פון קר"ש" (ספר השיחות תש"ב ע' 100).

זמן עלות השחר: 3:50 (72 דקות לחשבון 16.1 מעלות).

יום ראשון, א' דחג השבועות, ו' סיון

(יום שבו ניתנה תורה)

הכנה לתפלה: מה ששואל, אם להתפלל בהשכמה כשנייעור כל הלילה, או לישון מעט מקודם כדי שיוכל להכון לקראת אלקיו - תלוי בזה עד כמה יכול להתחזק שלא תחטפנו שינה, הוראה לא שמעתי בזה, אבל, לפי דעתי כיון שיש כוונה בתפלה שהעדרה פוסל התפלה, הרי בכלל, טוב לאחוז בדרך השני, ובפרט חסידים ואנ"ש ששמעו או למדו בענין התפלה. (אגרות-קודש כ"ק אדמו"ר שליט"א ח"ג ע' תלד).

• מה שכותב שיש ב' סברות במי שהי' נייעור כל הלילה אם להתפלל ואח"כ לילך לנוח או לישון קודם איזה שעות ואח"כ להתפלל, הנה אי אפשר ליתן כללים בזה כי זהו תלוי בצלילת הדעת של כל אחד ואחד, שיש ותפלתו תהי' מיושבת יותר אם יישן בינתיים, ויש שאדרבה שאם

אפילו כמה שעות לאחרי גמר הצבור את תפלתם, הנה ביום טוב היו מסתדרים באופן לגמור תפלת השחר עם הצבור ולאמר הלל עמהם."

• כל היום כשר לקריאת ההלל שאם לא קרא מיד אחר תפלת שחרית יכול לקרות כל היום עד צאת הכוכבים.

[בשו"ע אדמו"ר הזקן מוזכר מנהג (שהובא בספרים שלפניו) לחלק עשבי בשמים לציבור בבית הכנסת בשבועות. ומזהיר שלא לחלק מברוך שאמר עד לאחר שמונה-עשרה. ככל הידוע, בפועל לא נהגו כן].

קריאת התורה: י"ג מדות ו"רבנו של עולם". מוציאין שני ספרי תורה. וקוראים בספר תורה ראשון - 5 קוראים בפרשת יתרו ("בחודש השלישי לצאת וגו'" עד סוף הסדרה) שהוא ענינו של יום שבו ניתנה התורה. והמפטיר קורא בספר תורה שני בפרשת פינחס וביום הביכורים וגו'.

אקדמות: בשו"ע אדמו"ר הזקן מובא שבמקום שאין מנהג יותר טוב לשורר אקדמות קודם שיתחיל הכהן לברך לפני קריאת התורה. וכן נהגו לומר זה הפיוט בכמה מנינים שמתפללים בהם נוסח אדמו"ר, וגם ביקטרינוסלב. אבל בלוח היום יום ובספר המנהגים: "אין אומרים אקדמות". דיון אודות מנהג כ"ק אד"ש בזה - נמצא בר"ד בעת הסעודה דליל א' דחגה"ש תשכ"ז.

עשרת הדברות: בשעת קריאת עשרת הדברות עומדים ופניהם אל הספר תורה.

• נוהגין לקרות בציבור בטעם העליון (לעשות מכל דיבור פסוק אחד) לפי שבו ביום ניתנו עשרת הדברות לכך קורין אותו כמו שניתנו כל דיבור בפסוק אחד. ויש נוהגין לקרות בציבור בטעם העליון לעולם אף בשבת פרשת יתרו ובשבת פרשת ואתחנן, רק היחיד הקורא לעצמו קורא בטעם התחתון.

• בשלשלת היחס שבהקדמת לוח היום יום: "תש"מ . . . מעורר שילדי/ילדות ישראל, אפילו "טף" ממש, יבואו לביהכ"ס בחה"ש לשמוע "עשרת הדברות".

• ב"הוראות כ"ק אדמו"ר שליט"א לחג השבועות" (לקוטי שיחות חכ"ח ע' 315): "כמדובר כמה פעמים - ע"פ מרז"ל "אמר הקב"ה לישראל בני היו קורין את הפרשה הזאת בכל שנה ואני מעלה עליכם כאילו אתם עומדים לפני הר סיני ומקבלין את התורה" - כשם שאמירת עשרת הדברות בפעם הראשונה היתה בנוכחות כל עם ישראל, אנשים נשים וטף, גם הקטני קטנים - כדאי להשתדל אשר בעת קריאת הפרשה הזאת בזמן מ"ת בכל שנה ושנה, כל בני ישראל, גם הקטני קטנים(ות) יהיו בבית הכנסת (לכל הפחות) בעת קריאת עשרת הדברות. ולהעיר אשר מ"ת הוא ע"י אשר "בנינו עורבים אותנו". [ובכמה שיחות: מבן חודש ומעלה. ואפילו לפני זה, אם הבריאות מרשה].

הפטרה: מפטיר בנביא במרכבה דיחזקאל על שם שנגלה הקב"ה בסיני ברבוא רבבות אלפי שנה. "ולהעיר מז"ח יתרו (לז, סע"ד ואילך) דראיית יחזקאל היתה בחג השבועות ביום מ"ת" - לקוטי שיחות (חלק לג שיחה א לחגה"ש הערה 17). ונוהגין לסיים בפסוק ותשאני רוח אף שאינו כתוב כלל אצל המרכבה [ונתבאר באריכות בלקו"ש שם השייכות דפסוק זה להפטרה]. וראה שם בלקוטי שיחות (שם) הביאור "מדוע קבעו הפטרה במעשה מרכבה שלא ניתן להבין לרוב בני"א, כי אף שפרטי עניני המרכבה שנתפרטו בהפטרה אינם בהבנה והשגה כנ"ל, הרי בכוח של כאו"א להבין ולעמוד על תוכנה הכללי של הפטרה, שכל

ישן רק איזה שעות ולא כדי צרכו הרי תתבלבל תפלתו אח"כ, וכיון שמלתא אלבושייהו יקרא הנה שמעתי פעם מכ"ק מו"ח אדמו"ר אשר לפעמים כ"ק אביו אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע בבקר אחרי ליל א שבועות ישן איזה משך זמן ואח"כ התפלל. אם הי' זה מנהגו תמיד או רק לפעמים, לא שמעתי. (שם ח"ט ע' רלט).

זמן קריאת שמע: כפשוטו, שיש לזוהר בבוקר בקריאת שמע בזמנה. ואם חלילה לא יקרא קריאת שמע בזמנה הרי ממש יצא שכרו בהפסדו, ועל כגון דא נאמר: החכם עיניו בראשו.

• התחלת זמן קריאת שמע של שחרית מן התורה הוא משעלה עמוד השחר. וחכמים עשו הרחקה וגדר ותקנו שלא יקרא לכתחלה עד שעה שדרכן של רוב בני אדם לקום ממטתם דהיינו שיאיר היום כל כך עד שיראה את חבירו ברחוק ד' אמות ויכירונו והוא שרגיל עמו קצת. ונמשך זמנה עד סוף ג' שעות זמניות מעלות השחר. ומי שהוא אנוס יכול לקרותה מיד שעלה עמוד השחר. ואם קראה מיד שעלה עמוד השחר אע"פ שלא היה אנוס יצא שבדיעבד העמידוהו על דברי תורה בכל ענין.

התחלת זמן קריאת שמע של שחרית: 4:33 ("משיכיר". ומי שהוא אנוס יכול לקרוא מעלות השחר משעה 3:50). סוף זמן קריאת שמע: 9:10.

• נחלקו הפוסקים אם מותר ללכת לישון אחרי עלות השחר, כשאינו לו מי שיקצנו לקריאת-שמע ותפלה. ואם כי להלכה נראה עיקר כדעת האומרים שאין איסור בדבר, פשוט שהיודע בעצמו שיש חשש שימשך בשינה ויעבור זמן ק"ש ותפלה, לא ילך לישון בלי לסדר מישהו שיקיצנו.

• וכדאי ונכון, לקרוא קריאת שמע מיד בעלות השחר על-תנאי שאם יעבור סוף זמן קריאת-שמע יצא ידי חובתו בקריאה זו, לפחות. וכדלעיל.

ברכות השחר: לענין ברכות "על נטילת ידיים ו"אלקי נשמה" כשניעור כל הלילה (ולא ישן שיעור שיתין נשמי) - הוראה בחשאי לאומרים. [ובאם אפשרי, כדאי לאומרן לאחרי השינה]. ברכות השחר מברך אפילו לא נתחייב בהן כגון שניעור כל הלילה לא פשט בגדיו ולא לבש אחרים. אלא שאם ניעור כל הלילה ולא נתחייב בהן אינו מברך אלא אחר שיעלה עמוד השחר. וכן ברכות התורה, אם ניעור כל הלילה מברך כשיאור היום כמו כל ברכות השחר. ברכת ציצית אינו מברך עד לאחרי זמן "משיכיר" (4:33).

• צריכים לזוהר שלא לברך על הטלית קטן שהיה לבוש בו בלילה. וטוב שיברך על טלית אחר ויפטור גם את זה שלן בו.

שחרית: המתפללים שחרית בהשכמה, יתעטפו בטלית אחרי השעה 4:33 ("משיכיר"), ויתחילו תפילת העמידה בנץ החמה - 5:32.

• שחרית לשלוש רגלים. הלל שלם.

• מצוה מדברי סופרים מתקנת הנביאים בכל שלש רגלים לגמור ההלל ביום ולברך עליו אשר קדשנו במצותיו וצונו לקרוא את ההלל. אין להפסיק באמצע הלל (שלם) כי אם על דרך שמפסיקים בברכות קריאת שמע.

• מצוה מן המובחר לקרותו עם הציבור מיד אחר תפלת שחרית כדי שיענה עמהם הודו ואנא אחר הש"ץ. אם בא לבית הכנסת אחר שהתפללו הציבור שחרית ועומדים לקרות ההלל והוא לא התפלל שחרית, ראה באגרות קודש כ"ק אד"ש. וזלה"ק: "אודות אמירת הלל לפני התפלה - הוראה בפירוש לא שמעתי בזה, אבל מסופר בפי חסידים, שאף שרבותינו נשיאינו בתפלת שבת היו מאריכים בתפלה

מצוה - מכל שכן אז ששים רבוא יוצאי צבא לבד זקנים נשים וטף האט השי"ת אריין געפירט אין חדר אויף זאגן קמץ אלף אָ, ווי עס שטייט הביאני המלך חדריו נגילה ונשמחה בך, השי"ת האט אריין גענומען די אלע אידן אנשים ונשים אין תורה חדר נגילה ונשמחה בך, כ"ב אותיות התורה, וואס דער ערשטער אות האט השי"ת געזאגט קמץ א' פון דעם ווארט אנכי, דערום איז די סעודת חג השבועות א סעודת מצוה בעיקרה, נוסף אויף דעם וואס זי איז אויך א סעודת יום טוב. [וראה גם שיחת א' דחגה"ש תש"ה. ונתבאר בכ"מ].

סעודת היום

שתי סעודות: נוהגין בכל המקומות לאכול מאכלי חלב ביום א' של שבועות ומנהג אבותינו תורה היא כי הרבה טעמים נאמרו עליו, ולפי שמצוה לאכול בשר בכל יו"ט לפיכך צריכין להזהר שלא יבואו לידי איסור בשר בחלב ויעשו ככתוב ביורה דעה [כדלהלן].

• מנהגנו לאכול מיני מזונות חלביים, ואחר-כך ליטול ידים לסעודה בשרית (ע"פ שו"ע אדה"ז תצ"ד סט"ז). אדה"ז כותב כנ"ל שיש "הרבה טעמים" לאכול מאכלי חלב. והרמ"א מביא הטעם משום קרבן "שתי הלחם" שהוקרב בחג השבועות בבית המקדש. והיינו שאוכלים ב' סעודות חלבית ובשרית, ומכיון שאסור לאכול בשר וחלב מלחם אחד - נמצא שאוכל ב' לחמים. וגם למנהגנו שאוכלים רק מיני מזונות חלביים, ולא לחם ממש - הרי גם הם נקראים "לחם (שאינו גמור)".

• כפשוטו, שהסעודה החלבית (שהיא מנהג) אינה מחליפה את הסעודה הבשרית שהיא מצוה [מדרבנן]. וראה שיחת ש"פ קדושים תשמ"א. ליל ד' דחגה"ס תשמ"ז, משום עונג יום-טוב ושמחת יום-טוב (עיין שו"ע אדה"ז סי' תקכ"ט ס"ד וס"ז). וראה שו"ע אדה"ז סתצ"ד (שם).

בין החלב לבשר: אסור לאכול חלב ובשר בסעודה אחת, גם כשממתין כשיעור הנדרש ביניהם, ולכן צריך לברך ברכה אחרונה על הסעודה החלבית (של"ה מס' שבועות. וראה פמ"ג יו"ד ספ"ט במ"ז סק"ג. וראה אג"ק ח"כ ע' רפט. שיחת חגה"ש ה'תשמ"ג), לפרוס מפה חדשה ורק אז אפשר להתחיל הסעודה הבשרית.

• מנהגנו לחכות שעה אחרי חלב (בפשטות, חישוב השעה הוא: מסוף אכילת החלב בפועל עד התחלת אכילת הבשר, ולא מאחרי ברכת המזון עד נטילת ידיים השניה (וצע"ק במשמעות השל"ה שם)). כפשוטו, שצריך לחנך קטנים לחכות בין חלב ובשר, כל א' לפי עניינו.

גבינה קשה: בנוגע למנהג לחכות שש שעות אחרי גבינה קשה, הנה בגבינה יש כמה סוגים: יש גבינה עם מראה 'פלאסטי', שתהליך הגיבון שלה נעשה באמצעות "כימיקלים", ועל זה לכולי-עלמא מחכים רק שעה אחת. אבל יש גבינות שייצורן אורך ששה חדשים ועליהן צריך לחכות שש שעות, מכיון שה"טעם" מושך. (ולהעיר שיש אומרים שלכל חודש של תעשייה - ממתנינים עוד שעה). אמנם, יש היום שיטות לייצר את אותה גבינה - שבעבר היו מעבדים אותה במשך ששה חדשים - בזמן קצר, ויש בזה כמה דיעות.

• ועוד להעיר שבגבינה שנתרככה, יש מחלוקת, והיד יהודא (יו"ד סי' פט) אומר שבכגון דא אינו צריך לחכות שש שעות, כי הטעם אינו מושך; לכן, כאשר מדובר בגבינה מסוג האמור, שיש לגביה חילוקי דעות אם צריכים לחכות שש שעות - אזי אם התרככה - יש מקום להקל.

דוחקא דסכינא: דבר חריף (כמו צנון, בצל, שום, לימון וכדומה. ובכמה

פרטי המרכבה שראה יחזקאל הם "דמות", שעל ידם ידע יחזקאל והכיר ב"דמות העליונות". ע"ש באורך.

• ונוהגין במקצת מקומות שגדול וחכם קורא זאת ההפטר. יש נוהגין לאמרה מעומד ולא המפטיר בלבד אלא אף כל מי שקורא אותה בלחש עם המפטיר קוראה מעומד מפני כבודה. [וראה בר"ד בעת הסעודה יום א' וב' דחגה"ש תשכ"ח].

מוסף: מוסף לשלוש רגלים. אומרים פסוקי מוסף המיוחדים לחג השבועות ("וביום הבכורים"). בנוסח התפילה: בגלל השעיר הנוסף בחג השבועות, הבא ביחד עם שתי הלחם - מנהגנו על-פי נוסח אדה"ז (ודלא כדעת זקנים מבעה"ת פינחס כח, כח) לומר בתפלת מוסף של חגה-שבועות "ושני שעירים לכפר" (ראה שער הכולל פ"מ ס"ק טו, ובהגהות כ"ק אד"ש לשם. וראה בהנסמן בהמועדים בהלכה ח"ב ע' פב. ונת' בארוכה בכינוס תורה דאסרו חגה"ש דאשתקד).

שכח ולא אמר פסוקי מוסף, ונזכר בטרם שאמר שם השם בחתימת "מקדש ישראל והזמנים", יחזור ויאמר כתיקונו. נזכר לאחר שחתם בשם השם, לא יחזור.

טעה והתחיל ברכות אמצעיות של חול או של שבת, צריך לפסוק באמצע הברכה שנזכר בה ולהתחיל אמצעית של תפלת מוסף של יום טוב.

• ברכת כהנים.

ברכת כהנים. כשואמרים תיבת יברך - המתברך ראשו באמצע. ה' - מיסב ראשו לימינו, שהיא שמאל המברך. וישמרך - באמצע. יאר - לשמאלו שהיא ימין המברך וכו'. שלום - ראשו באמצע. אמירת רבש"ע - בשעה שהכהנים מנגנים דוקא, אבל כשואמרים התיבות צריך לשמוע. כשמנגנים ל"וישם" אומרים רבוש"ע... הצדיק. כשמנגנים לתיבת "לך" ואם... אלישע. ל"שלום" וכשם... לטובה. כשואמרים "שלום" - אומרים "ותשמרני ותחנני ותרצני". אדיר במרום אומרים אחר עניית אמן כשעדיין הטלית על פניו.

מזל טוב: בספר השיחות קיץ ת"ש ע' 121: בא חסידים הראשונים פלעגט מען שבועות זאגן מז"ט. פריער פלעגט מען זאגן מז"ט אין מיטן קריאת התורה, נאר אין ספרים שטייט אז דאס איז א הפסק, שפעטער פלעגט מען זאגן מז"ט נאך קרה"ת, נאכדעם איז געווען דער מנהג צו זאגן מז"ט נאכן דאוונען. איך געדענק זקנים אין ליובאוויטש וועלכע פלעגן חגה"ש זאגן מז"ט. ונתבאר בשיחת חגה"ש תשי"ג.

תענית חלום: אסור להתענות תענית חלום בחג השבועות לפי שהוא יום שניתנה בו התורה וצריך לאכול ולשמוח בו להראות שנוח ומקובל לישראל יום שניתנה בו התורה לפיכך אינו דומה לשאר יו"ט ושבתות שמתור להתענות בהם תענית חלום. נתבאר בארוכה בלקוטי שיחות חלק כג.

קידוש (היום): אתקיננו סעודתא (ליו"ט), אלה מועדי, בורא פרי הגפן.

• לא בירך שהחיינו בליל הראשון ונזכר למחר אומר בשעה שנזכר, ואומרו אפילו בשוק [=שלא על הכוס].

בספר השיחות תש"ג ע' 44-143: סעודת חג השבועות הגם דאס איז דאך א סעודת יו"ט, דאך איז זי בעיקרה א סעודת מצוה. די סעודה פון חג השבועות איז א סעודה פון קבלת התורה והמצות. והדברים קל וחומר אז מען איז מכניס איין אידיש קינד תחת כנפי השכינה דורך בריתו של אאע"ה אדער דורך הכנסה לחדר, איז די סעודה א סעודת

• שמחת יום טוב חייבים מדאורייתא ועם כל זה ודאי אין לבסומי כו' וכמו שכתב הרמב"ם גבי שמחת יום טוב לא ימשך ביין כו'.

מצות עונג יו"ט: צריך לקבוע כל סעודה על היין, דהיינו שישתה יין באמצע סעודתו אם ידו משגת וירבה בבשר ויין ומגדנות כפי יכלתו.

הלכתא למשיחא: בזמן שבית המקדש קיים אוכלין בשר שלמים לשמחה. ונתבאר בלקוטי שיחות חל"ג ע' 62 ואילך, שלדעת אדה"ז, ש"עיקר המצוה" דשמחת יום טוב (אצל אנשים) היא אכילת בשר שלמים, אין זו שמחה גשמית בלבד, אלא שמחה של מצוה, ושיש בה קדושה (אכילת קדשים), עיי"ש באורך.

במנחה: קרבנות, אשרי ובא לציון, תפלה לשלש רגלים.

תהלוכה: בספר השיחות ה'תנש"א מובא: נהוג מכו"כ שנים שביו"ט הולכים לבקר בני"י שבבתי-כנסיות ובתי מדרשות בכו"כ שכונות, כדי להוסיף בשמחת החג (ע"י ההתאחדות עם רבים מבני"י שבשאר שכונות), ובפרט ע"י אמירת דברי תורה ("פיקודי ה' ישרים משמחי לב"), נגלה דתורה ופנימיות התורה.

• יש להימנע מלקבוע סעודה משעה עשירית ולמעלה (4:32 אה"צ), בכדי שיוכל לאכול סעודת יום טוב שני לתיאבון.

איסור הכנה: אסור לבשל או להכין שום דבר ביום טוב ראשון עבור יום טוב שני. כשמבשלים עבור יום הראשון, יש לוודא שהמאכלים מוכנים וראויים לאכילה – ויש שהות לאוכלם – בו ביום לפני שקיעת החמה (8:14).

• מותר להתחיל לבשל ולהכין דברים לצורך יום שני של חג רק משעה 9:03 ואילך (זמן צאת הכוכבים הנהוג במוצאי שבת וחג).

הלכתא למשיחא: אין מביאין בכורים קודם לחג השבועות (בכורים פ"א מ"ג). בחג עצמו, נחלקו הראשונים באם מותר להביא בכורים (ראה תוד"ה מלאתך בכורות כו, א. שטמ"ק ומהרי"ט אלגאזי שם. יד דוד וחק נתן שם. מנ"ח מצוה יח סק"ג. צפע"נ נדרים פ"א ה"י. שו"ת אג"מ או"ח ח"א עניני קדשים סי' א).

בנוגע להבאת ביכורים, בשנה זו, שנת השמיטה – ידועים דברי פירש"י בפרשת משפטים (כג, יט) שאף השביעית חייבת בביכורים. וכו"כ הקשו על דבריו. ויש שהציעו שהוא טעות סופר ושאינו בקצת גירסאות – ראה רא"ם וגור ארי' ועוד מפרשי רש"י. ועי' במנחת חינוך מצוה צא שגם לדעת הרמב"ם חייבת בביכורים. וראה שו"ת אבני נזר יו"ד סתמ"ה. צפע"נ מתנ"ע פ"ב ה"ט. צי"א ח"ו ס"ל. וראה בהגהות המהדיר בהוצאת מכון ירושלים. וש"נ. וראה שיחת ש"פ ויק"פ תשכ"ח. ש"פ משפטים תשל"ב (ע"פ פשו"מ).

קרבנות החג: נוסף לקרבנות הפרטיים שעל כל אחד להביא עולת ראיה (אלא שבפועל לא דייקו להקריבם ביום טוב), שלמי חגיגה, ושלמי שמחה, מביאים קרבנות ציבור לחג, (ומפורטים בנוסח התפילה, "ונשלמה פרים שפתינו"), קרבן מוסף הכולל 11 בהמות: שני פרים, איל אחד, ושבעה כבשים – לעולה, ושעיר עזים לחטאת, כמפורט בפרשת פנחס.

נוסף לכך, מקריבים קרבן מנחה חדשה בחג, והיינו שתי ככרות לחם חמץ מן החטה החדשה ("שתי הלחם"), ומקריבים עם הלחם 13 בהמות: שבעה כבשים תמימים, פר בן בקר אחד, ואילים שנים – לעולה, שעיר עזים לחטאת ושני כבשים לשלמים, כמפורט בפרשת אמור. בסך הכל, מקריבים 24 בהמות (13 לקרבן שתי הלחם ו-11

אופנים – יש להחמיר גם בדברים החריפים קצת כמלפפונים חמוצים) שנחתך בסכין בשרי, או שנתרסק בבלגדר בשרי [ויש מחמירים גם כשנחתך על קרש-חיתוך בשרי]. אף-על-פי שהסכין נקי ומקונח היטב, ואפילו אינו בן יומו (היינו – שכבר עברו 24 שעות מעת שהשתמשו בו לבשר חם) אסור לאוכלו עם חלב. וכן להיפך, דבר חריף שנחתך בסכין חלבי, אסור לאוכלו עם בשר.

ולא זו בלבד, אלא שלכמה דעות (פמ"ג בא"א סתצ"ד סק"ו. ועוד), אם נחתך בסכין חלבי, אסור לאוכלו גם תוך שש שעות מאכילת בשר. [אבל, במקרה הפוך, כשנחתך בסכין בשרי, מותר לאוכלם אחרי חלב. וכן מותר לאכול חלב אחרי אכילת דבר חריף שנחתך בסכין בשרי. (רעק"א ובית מאיר לש"ך ספ"ט סק"ט. יד יהודא בפיה"א סק"ה. וראה דע"ת או"ח שם. משמרת שלום סוסי' פט. ואכ"מ)].

• כמובן, שעבור מצבים כאלה, כדאי ליחד סכין פרווה לחיתוך דברים החריפים.

ברכת עוגת גבינה: אפילו בשכבה דקה של המזונות, באם מטרת הקמח להטעים, ברכתו מזונות.

ברכת על המחיה: ישנן שתי דעות אם אפשר לצרף לשיעור הכזית גם את כל המרכיבים או שצריך להיות כזית מהמזונות עצמו. לכן, לכתחילה צריך להיזהר לאכול מהמזונות עצמו כזית בכדי אכילת פרס והיינו ששישית מהעוגה יהיה מקמח. ובעוגה שיש בה מעט מאוד מזונות, עד שאינו אוכל כזית בכדי אכילת פרס – יש לאכול גם דבר שברכתו האחרונה תהיה "על המחיה" וגם מין אוכל [פרי וכדומה, אבל לא משקים, כיון שאינו מברך עליהם ברכת שהכל וברכת בורא נפשות, כשאוכלם אחרי קידוש, שנפטרו בברכת הגפן ועל הגפן שעל היין] שברכתו האחרונה "בורא נפשות" בלי ספק. [ובנוסף לזה, גם משום קידוש במקום סעודה צריך כזית "מזונות" או רביעית יין חוץ מהקידוש (לכתחילה)].

• בכלל, כשאוכלים מזונות, יש להיזהר שלא יאכל מהעוגה יותר מקביעות סעודה, שאז צריכים לברך ברכת המזון (ראה סדר ברכת הנהנין פרק ב). באם אוכל כשיעור של ד' ביצים של דברי מאפה שהם מזונות [=לחם שאינו גמור] ושבע מזה, [ואף אם אינו שבע מהמאפה לבד, אלא שאוכלו עם לפתן השביעי, הרי זה כאילו שבע ממנו לבדן] ונתחייב בברכת המזון מן התורה.

כשאחד מבני המשפחה מאחר לסעודה, יש להיזהר שאין לאכול חלבי ובשרי על שולחן או מפה אחת. ויש להניח מפה מיוחדת או לעשות היכר.

• כאמור: מברכים על המחיה לפני נטילת ידיים לסעודה הבשרית, ואם שכה – צריכים לברך באמצע הסעודה, ובדיעבד שלא בירך – ברכת המזון פוטרת (רק) ברכת על המחיה (עיין ברה"נ א, ז). ולא ברכת בורא נפשות.

כוס של קידוש: אפילו אם הוא נקי ומשתמש בו בסעודה החלבית, אסור אח"כ להשתמש בו בסעודה הבשרית משום שיכול להיות ששירוי חלב נדבק בו (שו"ע יו"ד סי' פח).

שמחת יום טוב: האנשים אין יוצאים ידי חובת שמחת יו"ט אלא ב[רביעית] יין. אך אפשר לצאת ידי חובה בשתיית הרביעית מכוס הקידוש. כ"ק אדמו"ר (מהור"י"צ) נ"ע שמה רביעית יין בכל סעודה. והקטנים נותן להם קליות ואגוזים משום שמחת יום טוב.

שבועות . . שמכל ספר נכללו בו רק כמה פסוקים, ואילו ענינים השייכים לשבועות – כמו מעשה מרכבה וכו' – אומרים בשלימותם, וכן מגילת רות אומרים בשלימותה, מצד שייכותה לחג השבועות.

בשיחת יום ב' דחה"ש תשמ"ח נאמר: ואף שבחב"ד אין נוהגין לקרוא מגילת רות בפועל (מאיזה טעם שיהי'), הרי בודאי שהעדר הקריאה בפועל אינו גורע בשייכות הענין, ואדרבה כו'. ולהעיר ששייכות דמגילת רות לעצרת הובאה ונתבארה גם בדרושי תורת חסידות חב"ד.

קריאת התורה: ביום טוב שני קורין 5 קרואים בפרשת כל הבכור והמפטיר קורא בתורה וביום הבכורים כמו בראשון. ומפטיר בנביא תפלה לחבקוק עד למנצח בנגינותי שמדבר במתן תורה – אל"ה מתים יבוא" – במתן תורה משתעי (מדבר). ויש מקומות שמתחילין מן וה' בהיכל קדשו. וכן מנהגנו.

• הזכרת נשמות. אב הרחמים. "אב הרחמים" – אם יאמרו גם אלו שאין מזכירים נשמות – איז ווי זיי ווילען. דאס איז הזכרת נשמות פון א כלל, ולכן אין אומרים ביום שאין אומרים תחנון. אבל ביום שמזכירים נשמות פרטיות – גם זה יוכלו לומר.

• מוסף כדאמתמול.

• קידוש כדאמתמול.

• מנחה כדאמתמול.

בשיחת יום ב' דחגה"ש תש"ד: מורנו הבעש"ט האט זייער מחבב געווען דעם צווייטען טאג שבועות. תיכף נאך די התגלות פון מורנו הבעש"ט, וואס דעמאלט איז געווען די התנהגות בזריזות און עפ"י שו"ע, קבלת שבת בזמנה וכו', איז געווען דער סדר דעם צווייטען טאג שבועות צו דאווענען בהשכמה און מאכען א סעודה קלה ביי וועלכע עס זיינען געווען א מנין תלמידים כדי צו בענטשן אויף א כוס של ברכה. שפעטער אין מיטען טאג איז געווען א סעודה גדולה און מורנו הבעש"ט פלעגט א סך פארברענגען, אזוי פלעגט זיך מורנו הבעש"ט מתנהג זיין ביז יום הסתלקותו. ועיי"ש בטעם הדבר. ונת' בלקוטי שיחות ח"ד ע' 1027 ואילך. ועוד.

התוועדות: נהוג שנוטלים ידיים לפני השקיעה, ואוכלים פת (לפחות בשיעור "כביצה"), ומנגנים ניגוני רבותינו נשיאינו.

בהתוועדויות אלו, דובר כמ"פ אודות התחזקות והוספה בלימוד התורה, כולל שיעורי חת"ת ורמב"ם. ולדוגמא: בהתוועדות חגה"ש ה'תנש"א (ספר השיחות תנש"א ח"ב ע' 560): "אזוי אויך אין די שיעורי חת"ת הידועים – לערנען בכל יום דעם שיעור חומש (כפי שנחלק לימי השבוע), שיעור תהלים (כפי שנחלק לימי החודש) און שיעור תניא (כפי שנחלק לימי השנה) – וואס די דריי שיעורים זיינען כנגד מיט די ג' רועים פארבונדן מיט חג השבועות: חומש – כנגד משה רבינו שקיבל תורה מסיני. תהלים – ספרו של דוד המלך, שמת בעצרת, און תניא – ביאור בתורת ישראל הבעש"ט וואס אויך זיין יום ההילולא איז בחגה"ש; און אויך מה טוב ונכון וכו' אין דעם לימוד הרמב"ם (כפי שנחלק לשנה אחת (בערך) דורך לערנען ג' פרקים ליום, אדער לג' שנים ע"י לימוד פרק אחד ליום, אדער אין ספר המצוות)."

• כשנמשכה סעודתו עד שחשיכה אפילו כמה שעות בלילה מזכיר יעלה ויבוא בברכת המזון לפי שהכל הולך אחר התחלת הסעודה שאז חל עליו חיוב הזכרה מעין המאורע ולא נפקע ממנו חיוב זה ביציאת היום [כמובן, רק באם לא הבדיל בתפלה או על הכוס].

לקרבן מוסף), כמנין כ"ד ספרים (13 ספרי תורה ונביאים, ו-11 ספרי כתובים) וכ"ד תכשיטי כלה (13 סוגים של זהב וכסף ו-11 מיני בגדים).

[ומה שאין מזכירים בקריאת התורה ובמוספי היום פרשת שתי הלחם, נתבאר בארוכה בכינוס תורה אסרו חגה"ש דאשתקד].

בנוגע לשנה זו: על דבר הקרבת שתי הלחם בשנת השביעית – אף שנאמר לאכלה ולא לשריפה, ושתי הלחם הבאות בפני עצמן נשרפים – ועל השומרים שמעמידים בית דין שלא ילקטו עניים – ראה מנחות פד, א ובתוספות שם. וראה לקוטי שיחות ח"ז ע' 288 הע' 27 בהשייכות להשקו"ט אי שביעית אפקעתא דמלכא היא.

אור ליום שני, ליל ב' דחג השבועות

• הדלקת נרות אחרי צאת הכוכבים (אחרי השעה 9:03) מאש הדלוקה לפני החג [ובשנה זו – מלפני שבת].

• מדליקים הנרות לפני הברכה כבשבת. בהדלקת נרות שתי ברכות: ברכת להדליק נר של יום טוב, שהחיינו.

בכמה שיחות הובאו דברי החתם סופר הידועים, שיום-טוב שני דחג השבועות חמור יותר מיום-טוב שני של כל המועדים, כי בכל המועדים, יום-טוב שני הוא ענין של ספק – "ספיקא דיומא": מכיון שבמקומות הרחוקים מירושלים לא ידעו באיזה יום קבעו בית-דין ראש-חודש (שבו תלוי הקביעות דיו"ט), לכן נהגו מספק יום-טוב שני ימים. אבל בחג השבועות לא הי' ספק מעולם, שהרי קביעותו היא: "יום החמישים לעומר", כך שאינו תלוי בקביעות ר"ח סיון אלא בקביעות ר"ח ניסן, ועד חג השבועות כבר ידעו בכל מקום באיזה יום קבעו בית-דין ר"ח ניסן. ומה שישנו יום-טוב שני בחג השבועות הוא רק "כדי שלא לחלוק במועדות", שלא לחלק בין חג השבועות לשאר המועדים. וכיון שיום-טוב שני דחג השבועות אינו משום ספק אלא משום תקנת חכמים "שלא לחלוק במועדות", יש בו כח של ודאי.

• מעריב כרגיל ביו"ט.

• קידוש וכו' כרגיל ביו"ט עם ברכת שהחיינו.

יום שני, ב' דחג השבועות, ז' סיון

• שחרית כדאמתמול.

מגילת רות: בשו"ע אדמו"ר הזקן מובא ש"נוהגין לקרות מגילת רות בשבועות שהוא זמן מתן תורה כדי ללמוד שלא ניתנה תורה אלא ע"י יסורין ועוני כמו שהיה לרות כשנתגיירה ואין מברכין כלום על קריאת מגילה זו". ונתבאר בכמה מאמרים ושיחות קודש. בפועל (כפי שכתב כ"ק אד"ש) "מעולם לא נהגו כן בחב"ד ובעוד כו"כ" [מקומות] לקרוא מגלת רות בביהכ"נ כלל. וגם לא שה"ש וקהלת. ולא שמעתי שילמדו (או יקראו) אותן ביחידות בבית וכו"ב ביו"ט הנ"ל דוקא".

בשיחת יום ב' דחה"ש תשי"ח נאמר: יש נוהגין לקרות מגילת רות בחג השבועות (ביום א' או ביום ב'). וטעם הדבר – בפשטות – "לפי שדוד המלך ע"ה מת בעצרת והקב"ה ממלא שנותיהם כו', ובודאי בעצרת נולד, ומגילת רות נכתב לייחס דוד" (שע"ת סתצ"ד סק"ו). ואף שאין מנהגנו כן – הרי זה רק בנוגע לקריאת מגילת רות בגשמיות, אבל בודאי שישנו הענין עצמו כו'. וראי' לדבר – מה"תיקון" שאומרים בליל

הלכתא למשיחא: מי שלא הספיק להביא שלמי שמחה וחגיגה ביום-טוב עצמו, יכול להביאם בימי תשלומין.

עולת ראייה, אף שמעיקר הדין הלכה כבית הלל, שמותר להביאה ביום-טוב עצמו, מכל-מקום בדבר זה עשו בית הלל כדברי בית שמאי, והרבה מישראל נהגו כמותם, שאסור להקריבה ביום-טוב (לפי שאין בה שום צורך אוכל נפש ואין מחללים יום-טוב בשבילה כיון שאפשר להקריבה אחר יו"ט), והקריבה אחר יום-טוב, למחרת חג השבועות (שו"ע אדה"ז או"ח סתצ"ד סי"ט. וראה לקו"ש חכ"ח ע' 24 ואילך. וש"ג. וראה גם קונ' בענין תורה חדשה מאתי תצא, בסה"ש תנש"א לחג השבועות).

קידוש לבנה

שבת פ' נשא, י"ב סיון

- אין אומרים אב הרחמים וצו"צ.
- לאחר תפלת מנחה, מתחילים עוד הפעם פרקי אבות פרק ראשון. וראה שיחת ש"פ נשא תנש"א.
- בשנת תנש"א - כקביעות שנה זו - התקיימה התוועדות נוספת פתאומית, סעודה שלישית, סמוך לשקיעת החמה, עם חלוקת כוס של ברכה במוצאי שבת. לפרטים, ראה בספר השיחות במקומו.

לעילוי נשמת
הרה"ח הרה"ת אליהו ציון
בן הרה"ח הרה"ת חנני' ז"ל
ניאזוף
נפטר ז"ך ניסן תשע"ג ת.נ.צ.ב.ה.

לזכות
הבחור הבר מצוה
הת' אהרן לייב שי' ראסקין
שיגדל להיות חסיד ירא שמים ולמדן
ע"י ולזכות הוריו
יוסף יצחק וזוגתו צירל דאבא
ומשפחתם שיחיו

לזכות
הרה"ת שניאור זלמן וזוגתו מרת שמחה רבקה
שיחיו
וילדיהם: אסתר ברכה, איטא העניא, אברהם
משה, חי' בתי' וחנה
שיחיו

• מוצאי יום טוב בשעה 9:04.

בתפלת ערבית: אתה חוננתנו.

בהבדלה: נוסח ההבדלה כרגיל, רק ללא ברכת הבשמים והנר. ואין אומרים ויתן לך.

ה' סיון, אסרו חג, "יום טבוח"

עד י"ב בחודש - ועד בכלל - אין אומרים תחנון.

בשיחת יום ב' דחה"ש תרח"ץ: אדמו"ר הצמח צדק שאל את אדמו"ר הזקן מפני מה חוגגין את חג השבועות ז' ימים עד י"ב בסיון (שאין אומרים תחנון וכו'). וענה לו אדמו"ר הזקן שזהו כמו הסוחרים שנוסעים ליריד גדול על ב' ימים וקונים שם הרבה סחורה, ולאחרי היריד כשצריכים לנסוע הביתה הם שוהין איזה ימים כדי לכרוך היטב - גוט גוט איינפאקן - את הסחורה, ובפרט שצריכים ליסע לדרך רחוקה, אשר יש חשש שלא יגנבו או יאבדו. וכמו"כ הוא בזמן מתן תורתנו אשר בודאי כל אחד קנה לעצמו איזה קנין מגילויי החג הזה, דארף דויערן ביז מען פאקט דאס איין. וזהו ענין שהיית איזה ימים אחר החג לכרוך אותם היטב שלא יאבדו בטרדת הזמן.

• היום שלמחרת חג השבועות נקרא יום טבוח, דהיינו שבו מקריבים עולות ראייה [כדלקמן]. מטעם זה, אסור להתענות באסרו חג שבועות מעיקר הדין (ולא רק משום מנהג כבשאר אסרו חג). ואפילו לחתן ביום חופתו.

• כל העושה איסור (פירוש אגודה) לחג באכילה ושתייה דהיינו שמרבה קצת באכילה ושתייה ביום שלאחר החג ועושהו טפל לחג מעלה עליו הכתוב כאלו בנה מזבח והקריב עליו קרבן שנאמר אסרו חג בעבותים (ופי' בהמות עבות ושמינות) עד קרנות המזבח.

כינוס תורה: בשיחת ב' דחה"ש תשמ"ט נאמר: המנהג שנקבע מכו"כ שנים ובכו"כ מקומות לערוך "כינוסי תורה" לאחר ובסמיכות לכל א' משלש רגלים (שלש פעמים בשנה), כולל ובמיוחד חג השבועות, שלהיותו "זמן מתן תורתנו" ה"ז הזמן הכי מתאים לעריכת "כינוסי תורה". וכפי שכבר הכריזו אודות הכינוס תורה כאן - בביהכ"נ וביהמ"ד זה, שמגדלין בו תורה ותפלה, בד' אמותיו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שבהם התפלל ולמד כו' במשך עשר שנים, וקדושה לא זה ממקומה - שיתקיים למחרת חג השבועות, "אסרו חג". וכאן המקום להציע שישתדלו בפירסום מנהג זה בכל שאר המקומות שעדיין לא נהגו כן - שגם במקומות אלו יערכו "כינוסי תורה" כהמשך ובסמיכות להימים טובים, ב"אסרו חג" או בימים שלאח"ז, באופן שיוכל להיות ברוב עם, כפי תנאי המקום.

מספר הרב ישעיהו הרצל שליט"א: בשנת תשכ"ו בעמדי בחוץ בחצרו של הרבי שליט"א יחד עם חמי הרב יעקב ז"ל פרידמן בשעת הכינוס תורה באסרו חג דחה"ש פנה אלינו כ"ק אד"ש בשאלה: מדוע עומדים אתם בחוץ מהכנס תורה, ועל תשובתינו מפני חשיבות הענין מצד צרכי חתונה המתקרבים ובאים לא התייחס כלל, אלא העיר עוד הפעם: הלא זה באמצע תורה, ובעניני החתונה צריכים לגזול מן השינה! מאז הוחדר בי החשיבות להשתתף בכינוסים אלו אפילו כשקשה קצת. כשסיפרתי כל זה בכנס תורה דחה"ש שמח מאוד הגאון הרב מנטליק ז"ל ואמר: למה השארת דבר חשוב כזה לסיום הכנס?

בד"צ דק"ק שכונת קראון הייטס
Beth Din of Crown Heights

הננו להזמין את ציבור תושבי שכונתנו שיחיו
להשתתף בדרשה מיוחדת אודות

The entire community of Crown Heights
is invited to attend a special Drasha regarding:

עניני חג **The Holiday**
השבועות **of Shavuos**

בהלכה ובאגדה **in Jewish Law and Tradition**

הלכות יום טוב:

על ידי מד"א וחבר הבד"צ
הרב אהרן יעקב שוויי שליט"א

Halachos of Yom Tov:

by Member of the Beth Din,
Rabbi Aharon Yaakov Schwei

הלכות שבועות:

על ידי מד"א וחבר הבד"צ
הרב יוסף ישעי' ברוין שליט"א

Halachos of Shavuos:

by Member of the Beth Din,
Rabbi Yosef Yeshaya Braun

בבית הכנסת

ליובאוויטש שבליובאוויטש

"בית רבינו שבבבל" - 770

שבת-קודש פרשת במדבר,

ערב חג השבועות ה'תשע"ה

בשעה 8:00 בערב

at 770

Eastern Parkway

on Shabbos

Parshas Bamidbar

Erev Shavuos 5775

at 8:00^{PM}